

Van : college van burgemeester en wethouders

Datum : 10 maart 2020

Portefeuillehouder(s) : Wethouder De Weger

Portefeuille(s) : Milieu

Contactpersoon : A. Berkheij

Tel.nr. : 8910

E-mailadres : berkheij.a@woerden.nl

Onderwerp:

Gebruiksadviezen 'lood in de bodem' en resultaten onderzoek naar lood in de bodem bij speelplaatsen

---

Kennisnemen van:

- De uitkomsten van het onderzoek naar lood in de bodem bij speelplaatsen in de gemeente Woerden.
- Hoe de gemeente ouders van kinderen tot 6 jaar wil bereiken om gebruiksadviezen over lood in de bodem te geven; en
- De gebruiksadviezen in de flyer 'let op lood' onder corsanummer (19.083031)

Inleiding:

De bodem is een stuk schoner dan vroeger. Toch is de grond nog niet overal schoon. Door eeuwenlang gebruik kan de bodem vervuild zijn. Lood zat vroeger onder meer in verf en in waterleidingen. Lood kan een nadelig effect hebben op de ontwikkeling van de hersenen, vooral bij kinderen tot 6 jaar, zo blijkt uit onderzoek van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). Daarom heeft de provincie Utrecht samen met de Omgevingsdiensten in 2019 onderzocht in welke gebieden verhoogde loodgehalten verwacht konden worden. Dat zijn in onze provincie de opgehoogde veengebieden (toemaakdek), enkele historische binnensteden en soms ook lintbebouwing. In samenwerking met de gemeenten is vervolgens nagegaan op welke speelplaatsen kinderen direct in contact kunnen komen met de grond.

De resultaten van dit onderzoek gaven in Woerden geen aanleiding om speelplaatsen te sluiten of per direct te saneren. Wel heeft het onderzoek ons geattendeerd op het feit dat de gemeente Woerden in een gebied ligt waar van oudsher lood voorkomt in de bodem.

De gemeente heeft een plan opgesteld om ouders van kinderen tot 6 jaar te informeren over de potentiële risico's, maar vooral ook te vertellen wat ze kunnen doen om deze potentiële risico's te verminderen.

Kernboodschap:

Wat zijn potentiële risico's van lood in de bodem

Lood kan een nadelig effect hebben op het leervermogen van (in het bijzonder jonge) kinderen en leiden tot een verlies van IQ-punten. Dit is gebleken uit onderzoek bij grote groepen kinderen. Het onderzoek toont aan dat een verhoogde concentratie lood in het bloed een verband heeft met een verlaagde IQ-score.

Advies om de potentiële risico's van lood te verminderen

Lood vormt pas een risico voor kinderen wanneer ze grond binnenkrijgen dat vervuild is door lood, of bij langdurig contact met lood vervuilde grond. Het advies is om na het buitenspelen de handen van kinderen te wassen en schoenen te reinigen, en de schoenen bij de deur te laten. Laat kinderen ook bij voorkeur op bedekte grond spelen, zoals bijvoorbeeld een zandbank met schoon zand, bestrating, of gras. Voor meer dingen die gedaan kunnen worden om de potentiële risico's van lood te verminderen is de flyer 'let op lood' van de provincie Utrecht bijgevoegd (document 19.083031.)

Wat doet de gemeente om ouders van kinderen tot 6 jaar te bereiken?

De gemeente heeft samen met de consultatiebureaus (centrum jeugd en gezin) afgesproken dat ouders actief geïnformeerd worden over de risico's van lood in de bodem bij consultatiegesprekken. Hiervoor heeft de provincie Utrecht een flyer aangereikt die via de consultatiebureaus uitgedeeld zal worden. De medewerkers van de consultatiebureaus zijn in staat om eventuele aanvullende vragen van ouders te beantwoorden.

Onderzoeksresultaten van het onderzoek naar lood in de bodem bij speelplaatsen en bijbehorende acties die genomen worden door de gemeente.

De onderzoeksresultaten van het onderzoek naar speelplaatsen zijn bekend. Hieruit blijkt dat de onderzochte speelplaatsen voldoende veilig zijn. Bij twee locaties die zijn aangemerkt als 'matig' (maar aanvaardbaar) worden maatregelen genomen in 2020. Het gaat om de volgende locaties:

- Zegveld, nabij Molenweg nr. 43,
- Woerden, Rijnkade nabij nr. 66.*

Voor de locatie Rijnkade geldt dat hier in nader onderzoek kleine hoeveelheden asbest zijn aangetroffen. Deze asbest is gevonden in vaste vorm en vormt hierdoor op dit moment geen bedreiging voor de gezondheid. Uit voorzorg zal er een nader onderzoek plaatsvinden om te kijken wat de gemeente kan doen om het probleem te verhelpen. * Omwonenden van beide locaties worden geïnformeerd via een brief.

Voor locaties die als 'matig' worden getypeerd geldt het advies van de GGD om breed te communiceren over de gebruiksadviezen, en pas te saneren bij een herstructurering van de speelplaats. Als gemeente willen we deze speelplaatsen graag eerder aanpakken om zo ouders en kinderen te kunnen verzekeren van een schone speelgrond. Om deze reden worden de bovenstaande speelplaatsen in 2020 aangepakt en zijn ze voor onderhoud opgenomen in de jaarplanning 2020.

Totdat de speelplaatsen zijn aangepakt wordt geadviseerd om kinderen na het buitenspelen goed de handen te laten wassen, schoenen te reinigen en/of de schoenen bij de deur te laten om inloop van grond te voorkomen.

Financiën:

Het onderhoud valt binnen de begroting van de gemeente.

Vervolg:

Communicatie lood in de bodem:

De gemeente verzorgt informatie over lood in de bodem aan met name ouders met jonge kinderen. Hierover zijn afspraken gemaakt met de consultatiebureaus. Voor de informatieverstrekking is de flyer 'let op lood' beschikbaar (document 19.083031).

Onderzoek lood in de bodem bij speelplaatsen:

De locaties die in het onderzoek naar voren kwamen als 'matig' zullen worden aangepakt in 2020. Deze locaties zijn opgenomen in de jaarplanning onderhoud. Voor de locatie Rijnkade volgt eerst nog een onderzoek naar asbest.

Bijlagen:

- De flyer 'let op lood'(document 19.083031)
-

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

PROVINCIE UTRECHT

**LET OP
LOOD!**

PROVINCIE-UTRECHT.NL

LET OP LOOD

De bodem in de provincie Utrecht is een stuk schoner dan vroeger. Toch is de grond nog niet overal schoon. Door huishoudelijk en industrieel gebruik in het verleden komt lood op verschillende plekken voor in de bodem. Als kinderen op die grond spelen kunnen zij lood binnenkrijgen. Inname van lood kan nadelige effecten hebben op de gezondheid. Kinderen van nul tot zes jaar lopen hierbij het meeste risico. In deze folder leest u meer over de aanpak van loodverontreiniging en vindt u adviezen om risico's te minimaliseren.

LOOD EN GEZONDHEID

Lood kan een risico vormen als je het inslikt. Vooral jonge kinderen tot en met 6 jaar zijn gevoelig voor lood. Dat komt doordat lood effect heeft op de hersenen en de hersenen bij jonge kinderen nog in ontwikkeling zijn. Daarnaast kunnen jonge kinderen meer lood binnenkrijgen doordat zij vaker vieze handen (met verontreinigde grond) in hun mond stoppen en hun darmen meer lood opnemen. Er zijn al diverse maatregelen uitgevoerd om de hoeveelheid lood in het milieu te verminderen. Toch komt lood nog voor in de bodem en is het mogelijk om direct met lood in de bodem in contact te komen. Daarom informeren de provincie, gemeenten, omgevingsdiensten en GGD'en ouders en verzorgers van jonge kinderen over de maatregelen waarmee loodinname kan worden beperkt. Hoe minder lood kinderen binnenkrijgen, hoe beter. Buitenspelen is en blijft goed, fijn en gezond voor een kind.

HOE KUN JE LOOD BINNENKRIJGEN?

Vooral jonge kinderen tot zes jaar kunnen lood uit de bodem binnenkrijgen. Dat komt doordat zij bij het buitenspelen vieze vingers in hun mond steken. De gronddeeltjes die zo in hun mond terechtkomen, kunnen ze doorslikken. Lood kan ook worden opgenomen in het lichaam door groenten die op vervuilde grond worden geteeld. Als iemand groenten uit eigen tuin eet, kan dat een bijdrage leveren aan de hoeveelheid lood in het lichaam. Als een woning nog loden waterleidingen bevat, krijgen bewoners via het drinkwater ook lood binnen.

WAT KAN IK DOEN?

- Laat uw kinderen hun handen wassen na het buitenspelen.
- Laat kinderen niet op onbedekte verontreinigde bodem (“kale bodem”) spelen. Bedek de bodem met gras, struiken of vaste planten. Een kunstgrasmat of bestrating, bij voorkeur waterdoorlatend, zorgt ook voor een goede bedekking.
- Kies voor een zandbak met schoon wit zand.
- Kweek groente en fruit in plantenbakken met schone grond (potgrond of tuinaarde).
- Was zelf uw handen na het tuinieren in eigen tuin en voor het eten.
- Was zelfgekweekte groenten en fruit grondig.
- Ga de inloop van grond in huis tegen door schoenen uit te doen bij het naar binnen lopen.
- Stofzuig of dweil regelmatig uw huis.
- Vervang loden waterleidingen.

HOE KOMT LOOD IN DE BODEM?

Door de eeuwen heen is er in heel Nederland veel lood gebruikt in huishoudens en in industrieën. Bijvoorbeeld in verf, maar ook in waterleidingen. Ook in het landelijk gebied is bij ophogingen gebruik gemaakt van grond en slib waar lood in zat. Zoals de toemaakgronden in het veenweidegebied. In Nederland is hierdoor in veel gebieden lood in verschillende concentraties aanwezig in de bodem.

Om inname te voorkomen zijn er in het verleden diverse maatregelen uitgevoerd om de hoeveelheid lood in het milieu te verminderen. Er zijn nog steeds veel plaatsen waarvan bekend is dat er verhoogde loodgehalten in de bodem kunnen voorkomen. Het betreft vaak grote oppervlakten waarbij er geen duidelijke grens is tussen schone en verontreinigde grond. Daarom weten we niet altijd precies waar het lood in de bodem zit. Hoge concentraties lood in de bodem hoeven op zich geen probleem te zijn, als men het maar niet binnenkrijgt. Zorg dat u weet waar lood mogelijk voorkomt en hoe u ervoor zorgt dat u en uw kinderen geen lood binnenkrijgen.

WAT DOET PROVINCIE UTRECHT?

Provincie Utrecht werkt samen met gemeenten, omgevingsdiensten en GGD. Ze informeren inwoners over de risico's van lood en geven advies.

Ook wordt onderzocht waar lood in de bodem zit.

Op www.provincie-utrecht.nl kunt u lezen wat er gedaan wordt op het gebied van bodem- en loodverontreiniging.

WAAR KAN IK TERECHT VOOR MEER INFORMATIE?

- Vragen over lood in bodem:

Op www.bodemloket.nl kunt u in de meeste gevallen zien of er bij u bodem-onderzoek is gedaan. Daarnaast kunt u terecht bij uw gemeente. Verder vindt u informatie op de website van de provincie Utrecht (www.provincie-utrecht.nl) en bij de omgevingsdiensten: www.odru.nl en www.rudutrecht.nl.

Mocht er over uw bodem geen informatie zijn, dan kunt u besluiten zelf onderzoek te laten doen door een adviesbureau. Een adviesbureau kan u ook adviseren welke maatregelen getroffen kunnen worden, als er sprake is van een verontreiniging.

- Vragen over lood en gezondheid:

Team Milieu en Gezondheid, GGD regio Utrecht, www.ggdru.nl.

Provincie Utrecht

Postbus 80300, 3508 TH Utrecht

T 030 25 89 111

